SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 31. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, FEBRUARY 15, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЛЮТОГО 1992. Ч. 31. РІК XCIX.

КУПОНИ ВИТИСКАЮТЬ КАРБОВАНЕЦЬ З УКРАЇНИ

Київ. — Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Луїс Ючителл помістив у числі з 13-го лютого довшу інформацію про фінансово-економічну, а тим самим і політичну ситуацію в Україні, тісно пов'язану з уведенням тимчасових купонів які, як тепер виказує практика, мають більшу вартість від карбованців і фактично витискають з України давню совєтську валюту, якою росіяни спекулювали і намагалися застосувати тиск на колишні республіки не доставляючи їм достатньої кількости рублів, використовуючи своє упривілейоване становище, що карбованці друкуються тільки в Москві.

Після того, як президент Російської федерації Борис Єльцин наказав злібералізувати економіку в Росії і звільнив з-під контролі уряду ціни, але при тому не забезпечив ринок потрібними продуктами, росіяни масово кинулись викуповувати харчові продукти в Україні й інших незалежних країнах, які постали на руїнах СССР. Щоб захоронити населення України від недостачі харчів, а може навіть голоду, президент України Леонід Кравчук і уряд ввели купони (взірець купону кореспондент помістив на першій сторінці „Ню Йорку Таймсу"), які стали передвісником нової грошової одиниці в Україні, яка, згідно з інформаціями урядових кіл в Києві, буде введена остаточно до кінця 1992 року.

На думку згаданого кореспондента, ця грошова політика перешила справу фактичного існування окремої економіки в Україні.

Кількамісячна практика курсування купонів, які замінили тимчасову валюту, показала, що в Україні вже назрів час введення власної грошової одиниці, тобто гривні.

„Я думаю, що ви можете називати купони тимчасовою валютою, хоч вони ще не є грошевою одиницею", — заявив кореспондентові Леонід Ґ. Стешенко, перший заступник прем'єр-міністра України для закордонних економічних зв'язків.

У Москві президент Російської федерації Б. Єльцин публічно не протестував проти введення купонів урядом України, але Ніколай Домонов, заступник російського центрального банку, критикував Україну за цю „несподівану процедуру". Він, кажуть київські урядові особи, ні словом не згадував про неузгіднення лібералізації економіки в Росії і звільнення цін, які захитали також економіку України.

Покищо не відомо, як в майбутньому розвиватимуться відносини й економіка України та державний статус в цій 52-мільйоновій державі. Без сумніву, кількість карбованців з дня на день зменшується. Принаймні половину грошей сьогодні вже заступили купони, які в багатьох відношеннях мають далеко більшу вартість, як карбованці.

Олександер В. Савченко, заступник голови українського центрального банку заявив, що купони вже мають державне забезпечення і підприємства можуть ними розраховуватись з державою. Це, очевидно, піднесло вартість і довір'я населення до купонів, хоч, на думку кореспондента, такою політикою не задоволені урядові особи в ЗСА і керівники Міжнародного монетарного фонду, які все ще плекають надію на створення одного економічного простору на території колишнього СССР.

ВИСТАВКА ГНІЗДОВСЬКИХ ПРОДОВЖЕНА

Ню Йорк. — Виставка Якова, Якова мол., і Міри Гніздовських, що проходить тепер тут в приміщенях Української Вільної Академії Наук в ЗСА, 206 Захід 100 вулиця, є продовжена до 1-го березня включно.

В ПАРЛЯМЕНТІ УКРАЇНИ ЗНОВУ КРИТИКУВАЛИ УРЯД

Київ (УНІАР, ПС УРП). — Тут 7-8-го лютого на сесії Верховної Ради України прем'єр-міністер Вітольд Фокін звітував про працю Кабінету Міністрів щодо соціяльного захисту населення. Переразовані ним заходи не переконали парлямент. Народні депутати критично оцінили працю Уряду і вимагали його резиґнації. Уряд, на думку парляментаріїв, більше дбає про розподіл товарів і продукції, замість створення умов для росту виробництва.

Після гострої дискусії депутати ухвалили постанову, у якій сказано, що Кабінет Міністрів не завжди оперативно вирішує питання, не зміг мобілізувати міністерства і відомства для прогнозування економічних і соціяльних наслідків ухвалених рішень. У документі наголошено, що ряд службових осіб КМ виявили професійну некомпетентність і непідготовленість до праці в нових умовах. ВР у постанові надала право Президентові визначити структури Уряду і рекомендувала йому продовж 10 днів зформувати новий склад Уряду та внести пропозиції щодо змін структури виконавчої влади усіх рівнів. Постійним комісіям ВР України, КМ рекомендовано за тиждень внести на розгляд ВР законопроєкти щодо вирішення питань, викладених у доповіді прем'єр-міністра Фокіна.

На засіданні сесії виступив Президент України Л. Кравчук, який виклав свої міркування щодо внесення ним проєкту змін до Конституції. Зміни пропонуються у зв'язку з підвищенням вимог до діяльности органів влади, появою гострої необхідности розмежування виконавчої та законодавчої влади та надання Президентові додаткових уповноважень. Для ухвалення рішення з цього питання не вистачило кворуму. Депутати доручили комісіям допрацювати проєкт закону, з урахуванням зауважень та пропозицій і внести його на розгляд ВР.

Верховна Рада України надіслала відповідь парляментові Росії, в якій сказано, що перегляд конституційности акту 1954 року про передачу Криму може привести до дестабілізації в обох республіках. Повернення до територіяльних питань є порушенням усіх останніх угод між Україною і Росією. Верховна Рада України дотримується Гельсінських угод, принципу недоторканости кордонів і відкидає всі претенсії на землі України з боку інших держав.

На сесії було оголошено про утворення парляментарної фракції Народного Руху України, яку очолив народний депутат Михайло Горинь.

В УКРАЇНІ

(З повідомлень УНІАР)

Київ, 4-го лютого. — Прем'єр-міністер України Вітольд Фокін зустрівся з заступником голови Президії Всеукраїнського Об'єднання Солідарности Трудівників Олександром Нагорним. На зустрічі досягнуто домовлення, що ВОСТ візьме участь у „круглому столі", до якого також увійдуть представники профспілкових організацій, страйккомів та громадських організацій України.

Київ, 5-го лютого. — Як повідомила пресова служба Кабінету Міністрів України, КМ ухвалив постанову „Про надзвичайні заходи щодо забезпечення нафтопродуктами проведення у 1992 році весняних польових робіт". Постанова передбачає довести на 1992 рік Міністерству сільського господарства України ліміти нафтопродуктів на рівні минулого року, з урахуванням потреб господарств, раніше підпорядкованим міністерствам і бюрам СССР. Держкомітетові України з забезпечення нафтопродуктами, Раді Міністрів Криму і облвиконкомам доручено забезпечити пріоритетну поставку пальномастильних матеріялів сільському господарству, тимчасово зменшивши до мінімуму їх відпуск іншим споживачам.

Київ, 5-го лютого. — Президент України Леонід Кравчук зустрівся з міністром закордонних справ Норвеґії Торвальдом Стольтенберґом. Л. Кравчук познайомив гостя з ситуацією в Україні, наголосив на прагненні України увійти до европейських структур. Т. Стольтенберґ зазначив, що Норвеґія зацікавлена у конкретизації співробітництва з Україною. У міністерстві закордонних справ України підписано спільне комюніке про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Норвеґією.

Київ, 5-го лютого. — Постановою Уряду патентний Фонд України перетворено у Державне Патентне відомство Комітету з науко-

(Закінчення на стор. 4)

Росія творитиме свою армію

Москва. — Ньюаркський щоденник „Стар Леджер" у числі з 13-го лютого, користуючись інформаціями газети „Лос Анджелес Таймс", помістив довше повідомлення про те, що президент Російської федерації Борис Єльцин вирішив творити свою російську армію після того, як переговори про створення спільного командування Співдружности Незалежних Держав не увінчалися успіхом.

Згідно з цим повідомленням, Єльцин незабаром опублікує спеціяльне president'ське зарядження в цій справі після чергової зустрічі керівників коммонвелту при кінці цього тижня в Мінську.

Дотепер Російська федерація і міністерство оборони СНД, очолюване генералом летунства Євгенієм Шапошніковим, робили заходи, щоб втримати одну армію, але керівники України, настоювали, що вони творитимуть свою власну армію, яка, на їхню думку, є частиною незалежности країни.

Волкогонов підкреслив, що Росія мабуть не потребуватиме більш, як 1,5 міл. вояків і старшин для зформування своєї армії, яка дорівнюватиме, наприклад, армії Індії. Під теперішню пору під зброєю знаходиться 3,9 міл. вояків і старшин, згідно з інформаціями Волкогонова. Деякі, зокрема американські джерела все ще подають значно більшу цифру 4,5 міл. вояків.

Вміжчасі маршал Є. Шапошніков вів цілий тиждень переговори з міністрами оборони поодиноких держав в Мінську з метою злагіднити різниці в поглядах ще перед зустріччю президентів. Існує погодження щодо стратегічних нуклеарних сил, але нуклеарна зброя знаходиться тільки в Росії, Казахстані, Україні і Білорусі. До половини цього року велика частина цієї зброї буде перевезена до Росії. Україна спочатку пляновала створити армію в числі коло 400,000 вояків і старшин. Тепер вже ходять чутки про 90,000. Також закінчується процес церемонії присяги вояків на вірність українському народові. З цією справою є менше клопотів. Наприклад, з усіх 17,000 вояків у Київщині на вірність Україні присягнуло 13,000.

Агентство „Інтерфакс" повідомляє, що приблизно 1,000 частин, які відмовились від присяги, будуть перенесені до Росії.

Представники ККДУ зустрілися з міністром А. Зленком

Київ (А.Л.). — 23-го січня тут в міністерстві закордонних справ відбулася зустріч голови ККДУ Богдана Бурачинського в супроводі заступника ККДУ Володимира Баранецького з міністром закордонних справ України Анатолієм Зленком.

В той самий день відбувся обмін нотами про встановлення дипломатичних відносин та про відкриття дипломатичних представництв України і ЗСА на рівні амбасад.

Розмова концентрувалася над новим періодом життя української держави, тобто над виходом її у дипломатичний світ та відносинами з понад сотнею держав, які визнали її незалежність та встановлюють зв'язки з нею. В таких державах, як ЗСА і Канада, в яких, українська громада є особливо активна може допомогти Україні у перших кроках відкриття амбасад та забезпеченню їхньої діяльности. Подробиці такої допомоги були у цій дуже відвертій та конструктивній розмові узгіднені.

У своїм листі до Б. Бурачинського, який настиг після цієї зустрічі, міністер Зленко пише:

„Ваш внесок у створення умов для започаткування безпосередніх дипломатичних українсько-американських дипломатичних відносин буде капіталовкладенням у зміцнення незалежности української держави. Благородний вчинок щедрих співвітчизників завжди пам'ятатиме відроджена батьківщина.

Зволікання з відкриттям нашого посольства у столиці ЗСА влаштовує лише тих хто б волів, щоб і надалі Україна стояла осторонь від світового політичного життя.

Це буде наше спільне Посольство — символ вічного єднання братніх душ українців з Дніпра і Потомака, з Чорного моря і Великих озер".

Б. ЄЛЬЦИН ЗБИРАЄТЬСЯ „ПОПРАВИТИ" СВОЮ ЕКОНОМІЧНУ ПРОГРАМУ

Москва. — Президент Російської федерації Борис Єльцин виступив із заявою, що він збирається незабаром „поправляти" свою економічну програму, тобто внести корисні для біднішої верстви населення корективи, щоб вони могли вижити у цій злібералізованій системі і атмосфері звільнених цін, у якій кілограм м'яса коштує 150 й більше карбованців.

Зміни, згідно з заявою Єльцина, мали б розпочатися через шість тижнів, а деталі цих змін він збирається з'ясувати у телевізійному виступі в наступну середу, 19-го лютого і опублікувати в російських газетах. „Життя не стоїть на місці і тому корективи є потрібні і їх в майбутньому не можна буде уникнути", — заявив Єльцин кореспондентам після його виступу на форумі Верховної Ради Росії.

Як відомо, лібералізація економіки і звільнення цін спричинилились до подорожчання товарів першої потреби на 350 відсотків від 2-го січня цього року. Загально надіються, що державна каса на тимчасовій базі доплачуватиме пенсіонерам і взагалі найбіднішій верстві населення поки урядові федерації не вдасться перебудувати свого сільського господарства і отримати більші незбоковідсоткові позички та гуманітарну допомогу від Заходу.

Російське населення, яке навчилося на постачання харчів і потрібних товарів республіками, покищо не прийняло єльцинської злібералізованої програми перетворення колгоспів і радгоспів на приватні господарства, і від січня тільки 0,1 відсоток селян висловились позитивно за цією програмою. Виглядає, кажуть західні економісти, що Єльциновi прийдеться отримати ще одно уповноваження від Верховної Ради Російської федерації для переведення сільськогосподарських реформ, бо в Росії вже відчувається брак зернових культур, зрештою там ніколи не було забагато зерна і колишні комуністичні уряди докуповували його в ЗСА, Канаді, Австралії, Арґентині й інших країнах. Тепер ситуація ще більше погіршилася, як у великій мірі припинився грабунок України, уряд якої дбає в першу чергу, щоб забезпечити харчами своє власне населення і тільки надпродукцію відпускає для членських країн Співдружности Незалежних Держав, в тому числі для Росії.

У цьому виступі Єльцин, перший раз повідомив парляментаристів про створення своєї власної російської армії в числі 1,5 міл. вояків, але колишній партократ в уряді Михаїла Ґорбачова, а тепер зв'язковий міністерства Росії з закордонними засобами масової інформації, Віталій Чуркін, не забув підкреслити, що Єльцин, мовляв, відповідає за загальну безпеку країн коммонвелту, хоч тим країнам ніхто покищо не загрожує. На його думку треба було б таки мати одну армію, під одним командуванням, а творення російської армії не є „нашим вибором".

В АМЕРИЦІ

КЕРІВНИК КРАЙОВОГО управління аеронавтики і дослідження простору Ричард Трулі у середу, 12-го лютого, подав до відома, що він резиґнує з цього посту. Неназвані урядові чинники заявили, що його рішення було наслідком довготривалих непорозумінь з Білим Домом як має виглядати та куди прямувати ціла міжпросторна програма ЗСА. Аналітики натомість уважають, що це велика помилка Уряду, бо Р.Трулі один із піонерів міжпросторних дослідів, колишній астронавт був саме тим, який, вивів цілу міжпросторну програму на чисті води після трагічної катастрофи „Челленджера" в січні 1986 року. У телефонічному інтерв'ю Р. Трулі сказав, що це не були його особисті пляни, але Президент вирішив,що прийшов час на зміну.

ЩЕ ТІЛЬКИ КІЛЬКА днів залишилось до передвиборів у Ню Гемшир і кандидати на президентську номінацію переходять до особистих атак. З гострим нападом на теперішній Уряд виступив губернатор Билл Клінтон, закидаючи прихильникам президента Джорджа Буша умисне очорнювання. Проти нього виступив сен. Том Гаркін, кажучи, що постать Клінтона починає поволі зникати з виборчого обрію, а тоді взявся до сен. Пола Цонгаса, закидаючи йому економічну необізнаність і повернення до „реґаноміки". Спостерігачі твердять, що в цих останніх днях перед першими передвиборами посилиться боротьба, але вони сумніваються чи це зтобуде кандидатам голоси виборців, бо в загальному виборці втратили довір'я до обіцянок кандидатів, зокрема тепер, коли економічна ситуація є дуже погана.

ДОСІ ПРЕЗИДЕНТ Джордж Буш і його дорадники іґнорували намагання Патрика Бюкенана здобути для себе якнайбільше голосів виборців у ньюгемширських передвиборах. Одначе останнім часом, як популярність П. Бюкенена почала зростати, то Білий Дім і керівники виборчої кампанії Президента вирішили змінити свою тактику. Досі вони уважали, що присутність Президента в Ню Гемшир, де 18-го лютого відбудуться перші передвибори, не є конечною, але тепер перед можливою загрозою зі сторони П. Бюкенена змінили свою стратегію. А зокрема, коли їхні підрахунки показують, що остання поїздка Президента до Ню Гемшир 15-го січня значно підняла його популярність серед виборців.

Хор „Думка" — це частина їх життя

Джерзі Сіті, Н.Дж. (Г. Колесса). — Переповнені враженнями з недавнього турне по Україні, окрилені новими задумами та плянами, приходять представники українського хору „Думка" в Ню Йорку до нашої редакції, щоб поділитися ними з читачами і представити свого нового диригента. З розповідями про нові події в житті хору до нас завітали Мирослав Кулинич, заступник голови „Думки", Ігор Раковський, колишній довголітній голова хору, Марія Решітник, секретар Управи, Едвард Кухар, пресовий референт хору та новий диригент „Думки" Василь Гречинський. Довідуємося від наших гостей, зокрема від М. Кулинича, що успішне турне по Україні влітку 1991 року привело до нав'язання ближчих творчих контактів з багатьма хорами в Україні, серед них з полтавським хором „Калина", який невдовзі має приїхати до ЗСА та з київською капелою „Думка". З останнього зародилася ідея спільно провести концертові виступи в Україні та Америці з нагоди 150-річчя з дня народження Миколи Лисенка.

В редакції „Свободи" (зліва, стоять): І. Раковський, М. Кулинич, Е. Кухар; сидять — В. Гречинський, М. Решітник.

Та приготування до майбутніх турне вимагають великої праці хористів і особливо диригента. Обставини склалися так, що колишній диригент з незалежних причин не міг брати участи в розширеній програмі поїздок, в зв'язку з чим виникла гостра потреба нового диригента. В цій справі, вже не вперше в історії хору, з допомогою прийшов І. Раковський. „Супроводжуючи по Україні з місією охорони Кардинала Любачівського, я, починаючи від березня 1991 року, з малими перервами перебував в Україні. В зв'язку з цим мені як голові хору прийшлося уступити зі свого посту. Під час перебування у Львові я зайнявся пошуками відповідного для „Думки" диригента. Привели мене вони до молодого диригента Василя Гречинського. Побувавши на пробах, які він провадив і побачивши результати його праці, я запропонував хорові його кандидатуру і влітку минулого року ми вислали Василеві запрошення. І осьмистець вже кілька місяців

(Закінчення на стор. 4)

ДЕНЬ ПРЕЗИДЕНТІВ

З уваги на свято День Президентів у понеділок, 17-го лютого, Головна Канцелярія і В-во „Свобода" будуть в цей день закриті. Наступне число „Свободи" друкуватиметься у вівторок, 18-го лютого, з датою середи, 19-го лютого. — Ред.

У СВІТІ

НЕОДНОРАЗОВІ СПРОБИ озброєних банд захопили гарнізони Співдружности Незалежних Держав, розміщені в Чеченській республіці, призвели до того, що тут у середу, 12-го лютого, оголошено про введення надзвичайного стану.

ГОЛОВА СОЮЗУ російських німців Генріх Ґровт в інтерв'ю для радіостанції „Німецька хвиля" заявив, що у країнах Співдружности Незалежних Держав „вже ніхто не вірить в національне майбутнє місцевих німців". Ґровт закликав уряд Німеччини „забезпечити в найближчі п'ять років можливість переїзду до Німеччини 1.8 мільйона німців". Тепер в республіках колишнього Совєтського Союзу проживає п'ять і пів мільйона німців. Від січня 1989 року до Німеччини виїхало 440,000 німців.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД вояками національної ґвардійської дивізії, прем'єр-міністер Білорусі Вячеслав Кебич повідомив, що республіка припинить постачати м'ясом Санкт-Петербурґ, оскільки тюменські промисловці вимагають від білорусів м'яса за ропу. Білорусь також плянує підписати угоди з арабськими країнами — експортерами ропи.

ДВА ПАРОПЛАВИ—ЗЕРНОВОЗИ з Новоросійська, „Маршал Ґречко" і „Академік Сєченов", затримали канадські власті і тепер вони, очікуючи остаточного рішення, перебувають в затоці Кабот. Річ у тому, що колишня совєтська установа „Експортхлеб" заборгувала закордонним компаніям 40 міл. дол. за винаймлення кораблів для перевезення зерна до Совєтського Союзу. Тепер ці компанії вирішили нагадати про борги. Дізнавшись, що в Канаді завантажуються зерном російські кораблі, вони домоглися затримання їх.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до четверга, 13-го лютого, 10,858 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

285,231.17

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster Send address changes to

"Svoboda" 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День президентів

Посеред 10-ти так званих леґальних свят в Америці — третій понеділок у лютому — це своєрідний день від праці — День Президентів. Акумульовано у ньому День Лінкольна і День Вашінґтона — обидва народилися у лютому, дармащо відзначається їх за їхні безсмертні заслуги в зовсім іншому часі у зовсім різних обставинах. Джордж Вашінґтон — перший президент З'єднаних Стейтів Америки — головний комендант у Визвольній війні проти Англії, своїм прізвищем „Вашінґтон" став символом демократичної свободи народу. Він перший підписав Конституцію, але головним її автором був Джан Адамс, другий з черги президент. Шевченко захоплювався „праведним законом Вашінґтона", дармащо той „закон" у своєму первісному вигляді був дуже недосконалий і дочекався вже 26 Додатків, запропоновані ще два дальші й у ході процедури схвалення, а в 1789 році, два роки після схвалення перших основних сім статтей Конституції, покликано до життя Верховний Суд із місією інтерпретатора конституції. І з цією інтерпретацією є теж клопіт, бо Конґрес не завжди погоджується з рішеннями Верховного Суду і має право перекреслювати ці рішення — приймаючи у даній справі окремий закон. Відомо, зрештою, що надзвичайно широкі вольності, признані американською конституцією, деякі ультраліберальні кола використовують для замазування межі між свободою і сваволею.

Джордж Вашінґтон дістав в історії Америки почесне ім'я „батька народу", 16-ий з черги президент Абрагам Лінкольн став батьком єдности Америки, бо з'єднав Південь і Північ країни почерез громадянську війну, яку не завагався розпочати і вести в ім'я принципу рівности білої і чорної раси. За свою вірність ідеалові прав людини в найширших — расових — рамках заплатив життям, бо згинув у політичному атентаті.

Призначений Конґресом День Президентів має ширше значення, аніж тільки пошана двом найсвітлішим президентам. День Президентів пригадує цілком вийняткове місце, яке кожночасний президент займає в житті американської різнорасової і різнонаціональної спільноти. Президент Америки діє „з народу — почерез нарід — для народу". Але ні в одній іншій демократичній країні голова держави не має такої влади і не користається такою повагою, як в Америці. Він є президентом, прем'єром, головним командантом усіх збройних сил, він уже під час виборчої кампанії вибирає собі віцепрезидента, він призначає членів Уряду і пропонує кандидатів на членів Верховного Суду. Американського президента вільно словом і друком критикувати, гумористи і карикатуристи беруть собі його за об'єкт, у суперництві між двома головними партіями, демагогія займає аж надто багато місця. А проте водночас кожний американець без уваги на расу, націю, партію і віру признає найвищий авторитет президента і кожний хлопчина мріє, щоб стати президентом, як кожна дівчинка мріє бути „першою леді".

Треба довгі-довгі роки жити в Америці та студіювати її, перечитувати біографії й монографії її президентів та аналізи „американського чуда", як то за несповна двісті років з пустки постала наймогутніша великодержава, треба насправді предовгі роки посвятити, щоб пізнати „правдиву" Америку. Одним з її найцікавіших феноменів є саме установа американської президентури. Ось недавно можна було дивом дивуватися, як то з'єднані палати Конґресу, опанованого демократичною більшістю, у цьому виборчому році, в якому демократи не цураються ніяких засобів, щоб дискредитувати й принизити в громадській думці республіканського Президента, кількатисячна авдиторія у найбільшій залі Капітолю ентузіястично раз-у-раз вітала, оплескувала президента Джорджа Буша. Всі вони вбачали у ньому не так його особу, як установу святої для всіх американців установи президентури. Приєднаймося і ми, українці, у Дні Президентів до цієї пошани для президентів. Правда, вони роблять помилки, але є лідерами демократичного світу, до якого належить і Україна.

Вячеслав Чорновіл

ЩО ДАЛІ?

III.

Специфіка сучасної української суспільно-політичної ситуації полягає в тому, що у нас зараз не має об'єктивних передумов для організації політичного життя як процесу взаємодії політичних партій і немає таких структурних змін у суспільстві, які б створили широку соціяльну опору для нових політичних партій, забезпечили їхню масовість.

Сьогодні вже чистої води анахронізмом стає існування партій суто ідеологічних — большевицького типу. Неспроможність охоплення всього розмаїття суспільного життя будь-якою ідеологією неминуче веде до сектанства, до відходу від реальних настроїв у суспільстві, до намагання нав'язувати свої переконання та свої принципи, а врешті-решт, до повного перейняття большевицької методики дій. Думаю, що ми повинні рішуче відмежовуватися від політичних утворень цього типу, оскільки методи в кінцевому підсумку і є метою, демократії неможливі добитися за допомогою недемократичними засобами, дорога, за яку доводиться платити обмеженням хоч одного з основних прав людини, не може вести до храму. І, що характерно, несприйняття большевизму будь-якого ґатунку стало аксіомою масової свідомости посткомуністичного періоду, народ навчився розпізнавати большевизм у будь-якій упаковці — і реаґує на нього тільки неґативно.

В той же час не можна не зауважити, що ще не склалися об'єктивні суспільні передумови для виникнення і розвитку ліберальних або функціональних партій. Суспільство по суті ще не диференційоване, не виділилися і не зорганізувалися значні соціяльні групи із власними інтересами і, головне, не виріс і не оформилася соціяльно так звана середня кляса — основна клясова соціяльна опора всіх ліберальних або функціональних партій. По суті, на більшій території України збереглась попередня соціяльна структура — правляча кляса перефарбованої комуністичної номеклятури і соціяльно майже однорідна гноблена маса. Ніде ще не оформилися в значну суспільну політичну силу нові соціяльні групи, а в таких умовах функціональна партія не може знайти опори в суспільстві і неминуче вироджується в поверхове явище в групу кабінетних мрійників.

Змішані, функціонально ідеологічні партії (в Европі — християнсько-демократичні), в наших умовах могли б існувати, маючи реальну масову опору, хібащо в Західній Україні, де дійсно більша частина населення сповідує християнський світогляд. Але це була б реґіональна партія, а для України вельми небезпечно, щоб політичні партії опиралися не на соціяльні групи, а на групи етнічні або реґіональні.

У життєздатність і перспективність існуючих наших партій не віриться ще з однієї причини. Думаю, багато хто пам'ятає, що лозунґ багатопартійности у 1989 році не викликав особливого спротиву з боку Компартії, як подальше реальне оформлення відразу декількох партій. Далекоглядні політики ще тоді остерігали активістів від надмірного захоплення розбіганням по партійних помешканнях, бо навіть у Росії, де опозиція була незмірно сильнішою, вона дозволила собі розійтися по партіях тільки після того, як перемогла майже на всіх виборах, які тільки були. І чи не можна припустити, що операція з партієствopенням була використана ідеологами КПУ для ослаблення і розколу єдиного фронту демократії? Ефективність цієї політичної лінії була точно продемонстрована 1-го грудня.

Важливою характеристикою періоду, який переживаємо, є і те, що свій потенціял вичерпали масові громадські об'єднання типу Народних фронтів. Вони були найреактивнішою формою політичної організації в період „розвинутої перебудови" для боротьби з Компартією, вони, як „Демократична Росія" чи „Саюдіс" довели свою ефективність як інструменту боротьби за владу, але сьогодні, на новому етапі, через аморфність, некерованість, відсутність повноцінної організаційної структури, вичерпали свій політичний потенціял.

Для партій зарано, для масових громадських організацій — запізно. Що тоді? Відповідь одна — масова громадсько-політична організація партійного типу.

Думаю, що ні в кого немає особливих сумнівів з приводу того, яка організація ще зберігає достатній політичний потенціял і значну соціяльну базу, щоб бути основою нової опозиції. Це, безумовно, Рух. Рух сьогодні наймасовіша політична організація України, причому організація не реґіональна і не вузькофункціональна, а така, що має опору практично у всіх реґіонах і у всіх соціяльних групах. Рух є єдиною політичною організацією, про яку можна говорити, як про таку, що має широку підтримку в суспільстві і відповідну організаційну структуру. Рух — найбільш деідеологізована політична організація, а це значить, що плятформа його і можливості гнучкої політичної діяльності не сковані ідеологічними догмами. Рух ще не розклався на новороджену номеклятуру і пасивну масу, навпаки

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

„ГЛАВА І ПАТРІЯРХ"

Відзначення 100-річчя з дня народження Патріярха Йосифа — це визначна подія в історії нашої Церкви й українського народу, яка свідчить, що „Ієрарх незбагненного Божого Провидіння" був близьким, дорогим і рідним не лише нам, але й багатьом іншим народам нашої пляшети. Його проникливе і щире пастирське слово ще за його життя знайшло шлях до мільйонів сердець різних націй і поколінь.

2-го вересня 1969 року міністер праці і суспільної опіки Баварії, д-р Ф. Піркль, вітаючи в Мюнхені Первоієрарха Йосифа від прем'єр-міністра, від свого міністерства і від себе особисто, відзначив велику радість німецьких державних чинників з приводу приїзду Владики Йосифа до Німеччини та ствердив, що „заслуги Владики-Мученика далеко виходять поза межі одного тільки народу, чи однієї тільки спільноти". Багато в цьому відношенні зробив о. д-р Іван Гриньох своїми статтями і науковими працями, а останньо проф. Ярослав Пелікан своєю науковою монографією „Ісповідник між Сходом і Заходом. Портрет українського Кардинала Йосифа Сліпого" та інші автори, які писали про життя і діяльність Кардинала. Проте найбільше тут таки причинився сам Первоієрарх Йосиф, який відвідуючи країни української діяспори, всюди виступав з палким словом перед своїми й перед господарями. Як передовий мислитель нашого часу, він пильно з'ясовував свою ролю посередника між православ'ям і католицизмом, поміж національною ідентичністю і еклезіологічною універсальністю, залишаючись при тому вірним своїй Церкві, як він це засвідчував своєю діяльністю та своїм життям.

Патріярх Йосиф, як відомо, помер 7-го вересня 1984 року, проживши майже 93 роки. Життя його було трудолюбним і наскрізь бурхливим. Воно включало чимало різних потрясень: політичних, теологічних, літургічних, церковних поміж східньою і західньою вітками християнства. Будучи добрим обсерватором життя, Патріярх не тільки уважно прислухався до його подій, але старався виловити з них усе найістотніше, щоб його згодом використати для обновлення релігійного обличчя Сходу й Заходу.

Характерні йому прикмети глибокого розуміння істини і любови були одночасно і його творчим надхненням та живою рушійною силою його діяльности. І їх саме ми помічаємо на протязі цілого його життя.

Кардинал Йосиф вважав себе Слугою Божим, але, здається, найбільш відповідним було для нього таки Ісповідник віри, але так, він назвав себе лише в одній з промов перед Папою Павлом VI.

Він високо цінував теологічні студії не тому, що вони його цікавили й захоплювали, а тому, що він добачав у них силу, яка поширювала й скріплювала українську науку та ставила її на однаковий п'єдесталь з наукою Заходу.

Як совєтський в'язень, не зважаючи на фізичний і моральний терор, Митрополит Сліпий завжди почувався незвичайним в'язнем повним віри в своє призначення. Повернувшись до Риму після 18 років перебування у совєтських концентраційних таборах, він з великою енерґією приступив до посилення української науки в розсіянні. Побудовано тоді Український Католицький Університет та відкрито його філії в різних країнах українського поселення. Звернув він тоді також пильну увагу на наукові публікації, дотримуючись німецької філософії, що праця в університеті мусить бути нерозлучно зв'язана з дослідами й публікаціями.

11-го жовтня 1963 року, виступаючи з промовою на II Ватиканському Вселенському Соборі, Ісповідник віри Владика Йосиф підніс питання встановлення Патріярхату для Української Католицької Церкви. Спочатку здавалося, що це питання розв'яжуть позитивно таки Отці Собору, тому що воно відносилося до однієї з найбільших Східних Католицьких Церков. Але так, на жаль, не сталося. Отці Собору питання Патріярхату не рішили, а відповідь на нього отримав Кардинал Йосиф щойно від Папи Павла VI, 17-го липня 1971 року і відповідь була неґативною. Папа писав: „З жалем, ми прийшли до висновку, що принаймні у цей час неможливо створити Український Патріярхат. На перешкоді цьому стоять канонічні, історичні й духовні причини, які не дозволяють нам виконати Твоє бажання і бажання Української католицької ієрархії"... Це привело до великих непорозумінь поміж Владикою Йосифом і Ватиканом. Проте Кардинал Йосиф вживав титул Патріярха і вживала його українська діяспора, незважаючи на те, що Рим йому, Мученикові за віру, цього ніколи не признав. Це питання, до речі, і досі залишається нерозв'язаним, не зважаючи на те, що наша Церква вже має і територію, яку Рим висував раніше як основну причину для віднови.

Таким чином Владика Йосиф зробив важливий

(Закінчення на стор. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про наших амбасадорів

Приблизно перед п'яти чи шести роками ми писали в постійному суботньому фейлетоні про так званих українських амбасадорів, цих українців, що завдяки своєму званню чи зв'язках тепер виконують ролю таких амбасадорів української справи серед чужинців і то з великим успіхом.

Дивно сьогодні думати про те, що у відносно короткому часі стільки змінилося, що сьогодні в 1992 році ми всі говоримо як про найбільше звичайну проблему про те, хто буде представником української вільної держави у цих понад 90-ох державах світу, що вже визнали незалежність України. Протягом коротких п'яти років здійснилися такі дива, про які нам навіть не снилось.

Але ця найбільше вимріяна і, здається, нереальна дійсність ставить також ряд питань, дуже актуальних і реальних, на які не так легко відповісти. Читаємо на сторінках „Свободи" довгий список держав, що визнали Україну, і зразу насувається думка, яке буде в цій державі наше представництво? Хто буде репрезентувати нашу молоденьку державу, та як? Ми ж бо в останніх сімдесяти з гаком роках не мали нагоди вишколити українських дипломатів, не було таких, які б працювали, як українці в дипломатичній службі та притому набрали тих усіх потрібних дипломатам ціх — від знання чужих мов до товариських форм включно.

Пригадується один із моментів історичного порядку у Західній Україні, коли за польських часів делеґація українських галицьких політиків вибиралася на відвідини, засідання та розмови до Ліґи Націй у Швайцарії. Скільки було приготувань, скільки порад нашим політикам, як вони повинні бути вдягнені, скільки потрібно їм білих сорочок і краваток і як уживати складні, часом, прибори до їжі на урядових прийняттях та тоді це все торкалося лише короткого часу, а не постійного дипломатичного життя, яке завжди у великій мірі зв'язане із імпрезами товарисько-політичного характеру. А ті, хто їхав до Женеви, знав принайменше одну чужу мову, звичайно німецьку, якою міг порозумітися з великою частиною учасників.

Тепер стоїмо перед проблемою постійного представництва і перспективою щоденної дипломатичної праці із — зустрічами, засіданнями, прийняттями і розмовами... розмовами. Чи в нас сьогодні є достаточне число осіб, які можуть вже негайно заповнити усі ці місця в окремих країнах. Чи доволі з них знає чужі мови, чужі звичаї і зуміє гідно заступати інтереси України? Чи не підсунуть їм невідповідних перекладачів, які в кривому дзеркалі представлятимуть факти? А навіть, як все це буде гаразд, чи є в нашій молоденькій українській державі тепер досить гроша, щоб відповідно вивінувати всі ці представництва у світі?

Притому насувається ще одне турботне питання. Коли на всі ті численні дипломатичні пости відійдуть політично вироблені одиниці, (так, як про це тепер говорить „пантофлева" пошта) — хто тоді залишиться на місці, щоб далі вести раз вибраний з таким зусиллям шлях незалежности?

Може сьогодні треба задуматись над цим, щоб використати у дипломатичній службі також цих, які хоча не займають справжніх амбасадорських становищ, але вони — оті „амбасадори" — добре вишколені і проворні у пов'язуванні стосунків із чужинцями. Колись про них ми писали і тоді навіть і не мріяли, що вони можуть стати в пригоді та допомогти заступати інтереси України на такому рівні, не лиш нікого не засоромлюючи, але й повновартісно сповняючи свою працю.

О-КА

Михайло Пасічник

СПОГАД

Це — теплі й тихі
спогади початків,
Їх у моєму серці є багато.
...Ти роздавала печиво
дівчаткам
І хлопчикам, що вийшли
з інтернату.
Їх оченята — голубі
безодні —
Покірливою вдячністю
сіяли.

Не знаю, чи були вони
голодні, —
Але до тебе ручки
простягали.
Ну, а найменшенький
ще довго йшов за нами,
І ти йому сльозою
посміхалась.
Можливо, він сприйняв
тебе за маму,
Котра синочка свого
не впізнала...

Бердичів — Житомирщина

Раїса Руденко

ПРИВАБЛЮЄ ОБРАЗ ІСУСА ХРИСТА

Під час перебування в Україні довелося мені відвідати київську середню школу ч. 200. Референдум закінчився успіхом і Україна вже мала свого Президента, але в школах, де ще вчора дітей змушували ставати жовтенятами, піонерами, комсомольцями, а стіни прикрашали виключно портретами Леніна та інших комуністичних вождів, побачити якісь зміни не сподівалася. І все ж я їх побачила. Перш за все впала в око виставка ікон у просторому коридорі. Далі прибраний вишитим рушником великий портрет Т. Шевченка, репродукції його картин, чудові панно з квітами.

Назустріч іде молода пані. Знайомлюсь. Це вчителька Лариса Дешко. Висловлюю їй своє приємне враження від побаченого і запитую чи сталися зміни також у виховній праці, а чи й далі школа така ж заформалізована, чиновницька і бюрократична.

— Зміни в Україні поволі заторкнули і школи, — розповідає Л. Дешко. — Навчання у нас відбувається українською мовою. Учителі докладають зусиль аби повернути школу обличчям до народу, до вимог часу, до мрій і побажань батьків і дітей. При нашій школі у вільний від навчання час організована виховна праця з метою відродження календарно-обрядових свят. До цього залучено близько 200 дітей. Учитель-народознавець Леся Потіцька, яка керує цією працею, також організувала для школярів театр „Слово", завдяки якому діти вивчають творчість репресованих письменників. Минулого року в нашій школі відбувся вечір пам'яті Січових Стрільців, а на цей рік школярі готують вечір поезій Василя Стуса та Ірини Ратушинської.

Запитую про ікони і вчителька розповідає, що в них уже другий рік діє церковна школа. Лекції з катехизації читає сотрудник київської парафії Української Греко-Католицької Церкви отець Сергій Орач. Із 240 київських шкіл подібні навчання розпочалися приблизно в десятьох школах, розповіла вчителька і запросила мене до залі, де о. Сергій якраз працював з групою 10-річних дітей. Познайомившись, запитую, як почалася його праця в школі.

— Минулого року до мене звернулися батьки цих дітей з проханням викладати для школярів Катехизм. Після узгодження з дирекцією школи, розпочав навчання. У школі створилося 10 груп, у яких навчаються приблизно 200 дітей, — відповів отець Сергій.

— І подобається це дітям? — запитую.

— О, так. Мене просто вражає потяг дітей до нових знань, до раніше закритої для них духовної скарбниці християнської культури. Враховуючи таке зацікавлення дітей, наша парафія під кінець навчального року дітям, які відвідували науку, подарувала Святе Письмо. А лекції для них я читаю чотири рази на тиждень, дев'ять лекцій набирають приблизно 150—200 учнів. Бажаючих вчитися значно більше, але я, на жаль, не можу всіх охопити. Сподіваюсь, що у новому навчальному році до цього будуть залучені викладачі-катехисти.

— Пані Ларисо, а яке ваше ставлення до церковної школи?

— Це моя гордість і моя особиста перемога, бо ідея її відкриття належить мені. Та й зусиль доклала чимало. Мушу віддати належне нашим учителям і батькам, бо допомагали мені всі. На жаль, ні я, ні моя мама, тобто два покоління наших співвітчизників, не мали можливости вивчати Закон Божий. Церковних шкіл просто не було в Україні. Духовну освіту в нашій родині мала тільки моя покійна бабуся, що вчилася ще до революції 1917 року. Мене образ Ісуса Христа приваблював, ще коли була дівчинкою. Читала Євангеліє, що збереглася від бабусі та дідуся, а коли кілька років тому в Києві при Фролівському монастирі відкрилася недільна школа, то почала мріяти про таке навчання і в нашій школі. Остаточне рішення прийшло після моєї поїздки до Англії, де познайомилася з українцями та побувала в українській католицькій церкві у Лондоні.

— Що ж так вплинуло на вас?

— Якось у Лондоні домовиласяпро зустріч з пані Любою Атаманюк. Вона назвала станцію метро і додала, що сама мене впізнає. „Ваших, совітських, видно одразу". Не приховаю, що таке зауваження мене трохи образило. Але то була правда. Дійсно, наші співвітчизники, самі того не помічаючи, несуть на своїх обличчях печать багаторічної неволі, гноблення і, найголовніше, бездуховности. Повернувшись до Києва, почала клопотатися про створення церковної школи для наших дітей. І ось тепер отець Сергій став членом нашої шкільної родини. Усі його тут люблять і поважають, а діти щасливі, що мають такого мудрого наставника.

Звертаюся до дітей. Малята наперебій розповідають, що релігійні лекції люблять найбільше і допитуються, які школи в Америці та що люблять американські школярі. Почувши це, учителька написала щось на папері й подала мені.

— Може учителі, чи учні діяспори захочуть листуватися з нами, то ось адреса: Україна, 252142, Київ—142, вул. Вернадського 85, пом. 59 Дешко Лариса.

(Закінчення на стор. 3)

„Глава..."

(Закінчення зі стор. 2)

перелом у наших зусиллях з метою здійснення ідеї Патріярхату. Він вивів її з кулюарів засекреченої церковної дипломатії, де нею турбуються лише одиниці та увів її у свідомість усіх шарів українського Божого католицького люду, пастирів, духовенства і мирян. Еклезіологічне питання льокального характеру тим виведено на світову арену. Тут же II Ватиканський Собор у своїх постановах вирішив і дещо в нашу користь, а саме, що Патріярхат як установа, це сутній елемент в церковній ієрархічній структурі Східніх Церков. Проте Ісповідник віри Кир Йосиф і далі пропаґував ідею Патріярхату в Києві, або, як це тимчасово мусило бути Патріярхату Києва в Римі.

Патріярх Йосиф постійно боровся з Ватиканом, обороняючи східній характер нашої церковної літургії і то в галузі канонічного права та привілеїв Києво-Галицької Митрополії. Як Патріярх в екзилі, Первоієрарх Йосиф не завжди почувався добре, часто в своєму обуренні й роздратуванні, зокрема поведінкою деяких римських чинників, він нарікав на братів католиків у Римі. Уже за понтифікату Папи Івана Павла II, Патріярх Йосиф обновив прохання, щоб не жертвувати Українською Церквою в справах детанту з Москвою.

Уся духовна і громадська діяльність великого Ісповідника віри була завжди пройнята ідеями християнізму, екуменізму та глибокого патріотизму. Справедливо можна тут відзначити, що в його душі й в його діяльності було стільки любови до людини і своєї Церкви, що її вистачило б на мільйони людей. Патріярх виступав як непримиренний борець проти совєтського безбожного режиму, на захист скривдженої і пригніченої людини, що прагнула вірити й мати Бога в серці. Його палке слово завдавало удару „імперії зла", розкриваючи очі вірних на Заході, що небезпека комунізму страшна, і її треба поборювати не тільки в Церкві, але в усіх виявах людського зусилля. Причому його слово було винятково оригінальне, самобутнє, а постать його творила немов одну ланку в довгому ланцюгу досконалих фактів людських та національних драм, що проходили на фоні історичного змагу двох діяметрально різних світів.

Патріярх Йосиф своєю діяльністю поклав початок цілої епохи в розвитку Української Церкви. А вмираючи він залишив їй неперевершені зразки самобутнього розуміння християнства та його твердий релігійний фундамент — віру в Бога і надію на Божу поміч. В тому і велич Первоієрарха Сліпого. І хоч він відійшов від нас, коли ще вороги лютували і Церква та народ стогнали в неволі, подоба його — за словами із вірша Євгена Кременка — і далі залишається між нами:

Маєстична постать...
Східні панагії
Завішені на грудях,
глибоко в очах
І біль і бистрий ум і
молодечії мрії...
Це Божий Посланець...
Глава і Патріярх.

СВЯТКУВАННЯ У ВАШІНҐТОНІ

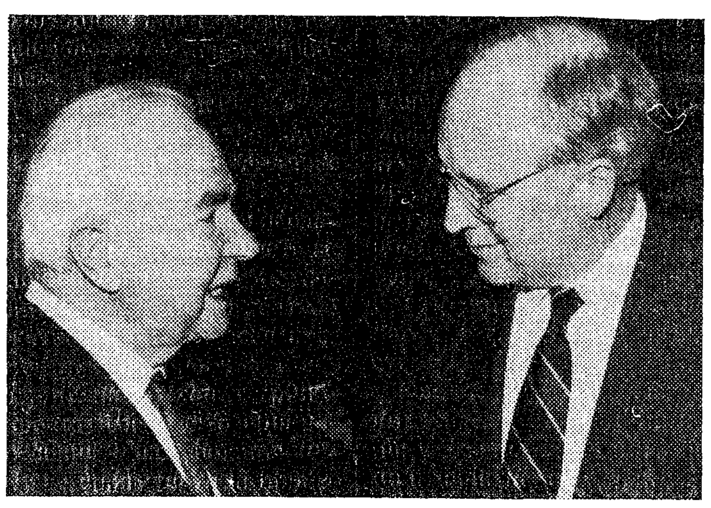
Філядельфія (УІБ). — Голова Уряду УНР в екзилі проф. Іван Самійленко був учасником урочистого відзначення Дня Незалежности в Конґресі ЗСА у Вашінґтоні, отримавши спеціяльне запрошення від його організаторів.

Святочна програма відзначення відбулася 22-го січня 1992 року в „Золотій кімнаті" з численною участю сенаторів, конґресменів, запрошених гостей, а серед них великої кількости українців.

Від імени УККА відкрив програму свята д-р Аскольд Лозинський та виголосив вступну промову. А тоді промовляли: д-р Степан Хмара, депутат Верховної Ради України, сенатори Де Консіні, Д'Амато, Левін, Лотенберґ, конґресмен Ріхтер та інші.

Наталя Кормелюк прочитала привіт українському народові від президента ЗСА Джорджа Буша.

Голова відділу УККА у Вашінґтоні привітала голову Уряду УНР в екзилі проф. І. Самійленка та Сергія Кулика, представника української місії в ООН.

Проф. І. Самійленко у розмові зі секретарем оборони Р. Чейні.

Проголошення Четвертим Універсалом незалежности і суверенности української держави — УНР та відновлення державної незалежности України 24-го серпня 1991 року і успіх референдуму 1-го грудня торік були головними точками виступів промовців.

Наступного дня, 23-го січня, українсько-американські старшини влаштували святочне прийняття, спонзороване Вашінґтонською Групою, присвячене 74-ій річниці проголошення України незалежною і суверенною державою.

У чудово спеціяльно прибраній залі Клюбу офіцерів зійшлося близько 300 військовиків та запрошених гостей.

Секретаря оборони ЗСА Ричарда Чейні зустріла 13-літня Олександра Чопівська традиційним хлібом-сіллю. Усі присутні вітали Р. Чейні, підвівшись з місць, оплесками. Секретар оборони зайшов до залі, оточений почесною охороною — кадетами з прапорами. Варта стояла на струнко, коли співали український і американський гимни.

Відкрила програму голова Вашінґтонської Групи Лідія Чопівська-Бенсон. Полк. Леонід Кондратюк привітав секретаря оборони, молитву прочитав о. протоієрей Григорій Подгурець. Головний промовець — секретар Р. Чейні виголосив чудове слово про значення свята незалежности України. Програму свята закінчено виступами Л. Чопівської і полк. Л. Кондратюка. Проф. І.М. Самійленко був запрошений до почесного столу, там мав нагоду вести розмову з секретарем оборони Р. Чейні та іншим достойниками — учасниками цього пам'ятного вечора.

Того ж дня голова Уряду був запрошений дати інтерв'ю в українському відділі „Голосу Америки" для передачі в Україну. Перебуваючи там, він також ознайомився з останніми новинами з життя в Україні. Перебуваючи у Вашінґтоні, голова Уряду УНР мав нагоду зустрітися з офіційними представниками України, які прибули до столиці ЗСА.

Що далі?

(Закінчення зі стор. 2)

життєздатність і перспективність низових ланок, чого немає ні в одній з існуючих партій.

В той же час Рух попередньої редакції насьогодні вже вичерпав себе, безініціятивність чи й опортунізм частини керівництва Руху привели до того, що послабилась організаційна структура його. Організація виявилась в цілому не готовою до зміни політичної ситуації, після 1-го грудня вона фактично залишилася без програмного й ідейного забезпечення.

Крім того, керівництво Руху не змогло вчасно розмежувати функції й інтереси власне цієї громадсько-політичної організації та живлених її соками новоутворених партій, що значно ослабило Рух, посилило відцентрові процеси в ньому, а в ряді реґіонів і розкололо його, але з другого боку це не пішло на користь і новим партіям, які розтягуючи Рух, не змогли ні створити соціяльної бази для себе, ні зміцнитися в організаційному пляні.

Для того, щоб стати масовою політичною опорою нової опозиції, Рух повинен бути докорінно реконструйований, реорганізований, повинна бути максимально розширена його ідейна та програмна база.

Без опори на Рух нова політична опозиція в республіці неможлива.

Безумовно, для виконання поставлених історією нових політичних завдань повинно бути серйозно реорганізоване керівництво Руху, для якого замало чисто представницьких функцій. Вимагає перегляду без потреби ускладнена структура центральних керівних органів, яка породжує безладдя у центрі, що дезорганізує крайові організації.

Інший важливий оздоровчий захід — це рішуча департизація Руху. Її необхідність випливає, насамперед із розбіжности загальнодержавних завдань, що стоять перед Рухом, з інтересами політичних партій, частковими і непріоритетними для всього суспільства.

І, нарешті, назріла потреба реорганізації всього демократичного бльоку України з урахуванням нового місця і нової ролі Руху.

З урахуванням важливости і невідкладности цих завдань як для вживання самого Руху, так і для термінового формування нової політичної опозиції важко зрозуміти рішення перенести з'їзд Руху на лютий-березень 1992 року. Чи це спроба відтягнути неминучі зміни, чи це знову ж рецидива розгублености та інертности?

Найважливіше зараз — вироблення нової ідейної програми Руху і максимальне розширення його суспільної бази. Вважаю, що у новій програмі абсолютний пріоритет повинен бути відданий моментам соціялізму. Програма повинна бути націлена на демократизацію суспільства та комплексне радикальне реформування його.

Чому я наголошую саме на цих предметах? Як показує історичний досвід, однією з найважливіших причин поразки УНР була недостатня увага з боку державницьких сил до суто соціяльних проблем. Об'єктивний стан сучасного українського суспільства вимагає особливої уваги кожної політичної сили до соціяльно-економічних проблем.

Усім очевидна відсутність реальних реформістських заходів і час для них втрачається, як вже сьогодні загублено час для аґрарної реформи, неминуче буде погіршуватися економічний стан, далі падатиме життєвий рівень населення, ростиме соціяльне і політичне напруження, різко зростатиме політизація населення і надзавдання Руху — спрямувати ці процеси в конструктивне русло, перетворити їх у важіль тиску на органи влади всіх рівнів для спрямування їх на шлях реформ. Рух повинен стати захисником інтересів трудящих України, саме Рух повинен вражати їх волю до реформ, до покращення життя. Якщо цього не зробимо ми, то народ „захищатиме" товариш Мороз і Ко, а у цих діячів вистачить безпринципності, щоб спрямувати соціяльно-політичну активність мас проти нашої державної незалежности.

На сьогоднішньому етапі ідея нашої незалежности, нашої державности мусять мати соціяльно-економічну наповненість, що, звичайно, ж не означає іґнорування моменту національного.

Рух має стати партією реформ, як політичної, так і комплексної соціяльно-економічної, причому це не реформи заради реформ, але єдиний засіб для побудови демократичного суспільства, для утворення державної незалежности, для побудови держави для народу, для повноправного входження України в європейську спільноту.

Нам сьогодні потрібна Програма — програма дій а не ідеалістична белетристика. Нам потрібна повноцінна політична програма, головні лозунґи якої:

„Нам мало України незалежної, нам потрібна Україна демократична".

„Державна Україна — східній форпост демократичної Европи!"

Оновлення Руху вимагає серйозних змін організаційної структури його. Думаю, ми повинні відмовитись від кількох організаційних надбудов у центрі Руху, далі розвивати самоуправління районових організацій і, крім того зосередитись на створенні потужних науково-методичних та пропаґандистських центрів з широким залученням інтеліґенції, в тому числі наукової, яка в Україні покищо не включилася у політичне життя.

Оновлення Руху і нові завдання, що стоять перед ним, вимагають не тільки департизації, але й реформування принципів членства в цьому. Можливо на цьому етапі доцільно ввести дворівневе членство у Русі. В зв'язку з прийняттям у першому читанні Верховною Радою України закону „про об'єднання громадян в Україні" заслуговує на увагу і пропозиція про роздвоєння Руху на широку громадську організацію — Народний Рух України і в її надрах вужчої організації — рухівської партії з фінансовим членством.

Оновлення Руху вимагає виробітку нових принципів взаємин його з новими політичними партіями — враховуючи важливість власних проблем, Рух більше не може бути ні плятформою, ні спонсором для цих партій, Рух повинен стати повністю незалежною політичною силою, яка буде стержнем і об'єднуючою опорою нової опозиції, нового Демократичного бльоку.

Оновлення Руху вимагає принципово нової кадрової політики з орієнтацією на професійні кадри, з максимальним залученням професіоналів нової хвилі, які не заражені большевицькими методологічними стереотипами не виявляють схильности до політичної демагогії і популізму.

Рух повинен стати партією соціяльної справедливости.

Саме на основі Руху і тільки на його основі можливе формування нової політичної опозиції в Україні.

Після виробітку нової програмої плятформи черговим найважливішим завданням по утворенню нової політичної опозиції є формування вертикальної структури її. Вважаю, що опозиція повинна бути двостержневою: перший стержень — це опозиційні бльоки у всіх органах влади, від Верховної Ради і до органів місцевого самоврядування, це створення тіньових структур влади в центрі. Другий стержень — це вертикальна структура нового Руху та його союзників, об'єднання в новий Демократичний бльок. Взаємодія і координація бльоків у представницьких органах влади повинна забезпечуватись через вертикальну структуру нового Демократичного бльоку.

Ми не повинні сьогодні створювати партію нового типу тільки заради створення партії. Інтереси нашого народу, нашої держави вимагають організаційного оформлення нової опозиції — генератора і каталізатора реформ, ґаранта і організатора демократичного розвитку України. І для цього нам потрібна масова громадсько-політична організація партійного типу, для цього нам потрібний оновлений Рух.

Збори 59-го Відділу УНС в Бриджпорті

На загальних річних зборах 19-го січня 1992 року вибрано Управу 59-го Відділу в Бриджпорті, Конн., в такому складі: голова — Дмитро Стець, заступник голови — Петро Бойчук, касир — Василь Макійчук, фінасовий секретар — Тарас Сливінський, протоколярний секретар — Ігор Гайда; Контрольна комісія: голова — Василь Пелещук, члени Микола Івашків і Богдан Романів.

Збори проходили в діловій та товариській атмосфері. Після вичерпних звітів і дискусії обговорено плян праці на 1992 рік. Крім влаштування пікніку, Свята Матері, Св. Миколая для дітей, Відділ плянує активно працювати для громади.

Збори рішили дати даток 250 дол. на друкування книжок для шкіл в Україні. Збори теж уповажнили Управу скласти інші датки на громадські цілі та потреби в Україні. 59-ий Відділ є найбільш активний та чисельний в Окрузі Ню Гейвену. А це завдяки працьовитій Управі, головно фінансового секретаря Тараса Сливінського.

Після Зборів відбулася мала гостина для членів та гостей.

І.Г.

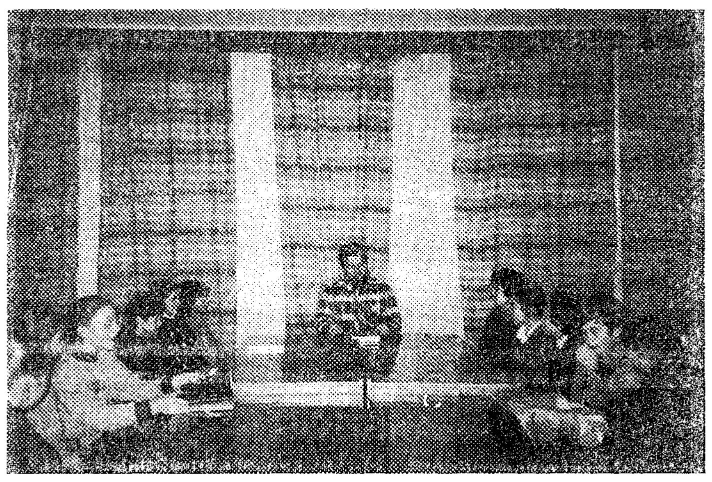
АМБАСАДОР ЛІБІЇ в ООН Алі Ахмед Ельгудері повідомив генерального секретаря Бутроса Ґалі, що лібійське керівництво готове надати в його розпорядження документи, що стосуються знищення лібійськими терористами французького літака над Ніґером у вересні 1989 року. В літаку летіло 170 осіб і всі вони загинули. Тим часом про причетність лібійських терористів до загибелі літака над Лакербі Тріполі не згадує. Спостерігачі відзначають, що заява лібійців має на меті уникнути економічної бльокади, яка загрожує Лібії.

Приваблює...

(Закінчення зі стор. 2)

Отець С. Орач і вчителька Л. Дешко.

Отець С. Орач навчає.

Беру адресу, дякую, дитячій цікавості немає меж. У них виникає сто запитань за хвилину. Записую їхні голоси на касетку, прошу пробачення за перервану лекцію і на прощання звертаюся до о. Сергія Орача:

— Яка допомога вам потрібна?

— Як за нас помоляться, то і це вже буде допомога.

ВИПЕРЕДЖУЮЧИ ЗАСОБИ масової інформації, кандидат на номінацію у президентських виборах губернатор Аркенсо Билл Клінтон виступив публічно зі своїм листом, що його він писав тому 22 роки до рекрутської комісії у справі своєї військової служби. Щоби хоч трохи врятувати себе перед виборцями, губернатор Клінтон, перепросив і тим самим потвердив, що обдурив військового старшину, що він має намір замість відбуття активної військової служби вступити на старшинський вишкіл у військовій резерві, чого він ніколи не зробив.

В СЕРЕДУ, 12-ГО ЛЮТОГО, Европейський парлямент проголосував за заборону реклями тютюнових виробів на території країн-членів Европейського Спільного ринку. Згідно з прийнятим рішенням, тютюновим фірмам заборонено не тільки рекламувати сигарети в пресі і громадських місцях, але й бути спонзорами різних культурних програм.

ВПРОДОВЖ ОСТАННІХ десятьох років південна Каліфорнія мала проблеми з достатністю опадів до тієї міри, що в деяких околицях треба було боротися з посухою. Одначе впродовж минулого тижня випала така велика кількість дощів, що спричинила великі повені з людськими жертвами, не говорячи вже про матеріяльні втрати. Мало того, метеорологи передбачають, що в наступних кількох днях може прийти свіжа хвиля дощевих бур. З цього приводу каліфорнійський губернатор Пітер Вілсон проголосив повіти Лос Анджелес і Вентура околицями наглої потреби, що дає потерпілим можливості негайної допомоги.

ПЕРЕБУВАЮЧИ ЦЬОГО тижня на офіційних відвідинах у Вашінґтоні, прем'єр-міністер Туреччини Сулейман Дамірел остерігав президента Джорджа Буша перед всякими спробами відтягнути від влади президента Іраку Саддама Гуссейна. С. Дамірел уважає, що таке потягнення зі сторони ЗСА не було б гідним тепер єдиної світової потуги. Аналітики уважають, що Уряд ЗСА повинен прислухатися до С. Дамірела, країна якого була сильним спільником ЗСА у війні проти Іраку, а крім цього повинна в майбутньому бути одною із тих країн, що дораджуватимуть у справах Іраку.

В Україні

(Закінчення зі стор. 1)

во-технічного прогресу при Кабінеті Міністрів України. Відомство забезпечуватиме правову охорону об'єктів промислової власности, видаватиме патенти та інші охоронні документи на винаходи, промислові зразки, а також функціонування єдиної патентної системи та на території України. Головою Держпатенту України призначено Валерія Петрова.

Фрунзівка, Одеської області, 5-го лютого. — На території району з'явилася нова служба — стаціонарний митний пункт, що розташований на кордоні району з Молдовою. Головна мета пункту — захист споживчого ринку України. Працівники правоохоронних органів сторожують цілодобово.

Херсонщина. — Вісім фермерів села Садова, Білозірського району, подали заяву до Сільської Ради про придбання землі, згідно з законом ВРади про приватизацію землі. Однак Сільрада відмовила фермерам у наданні землі та має намір звернутися до ВРади України з вимогою скасувати схвалений закон про приватизацію.

В СЕРЕДУ, 12-ГО ЛЮТОГО, сотні альжирських студентів, прихильників забороненого тимчасовим урядом Ісламського фронту спасіння, провели марш протесту в місті Константини на сході країни. Студенти несли транспаранти „Поважайте волю народу". Як відомо, Ісламський фронт спасіння мав дістати остаточну перемогу в другій турі парляментарних виборів, однак владу перебрали воєнні, розпочавши репресії проти ісламських фундаменталістів.

ПРИХИЛЬНИКИ СКИНЕНОГО президента Звіяда Ґамзахурдії підірвали залізницю в західній Грузії, а в Сухумі вчинили два політичні вбивства. Від їхніх куль загинули заступник прокуратури міста Отар Саная і слідчий сухумського управління міліції Геннадій Чкадуа.

Хор „Думка"...

(Закінчення зі стор. 1)

працює з 'Думкою'; ми з нього дуже вдоволені".

Одним з найважливіших плянів хору є відродження молодої „Думки" — хору хлопців та дівчат віком від 8 до 12 років. Як відомо, такий хор вже був створений двічі, але з різних причин перестав існувати. Для відновлення цього хору знайти нових членів сподіваються серед пластунів, сумівців, учнів шкіл українознавства метрополії Ню Йорку та Ню Джерзі. „Ми надіємося, що багато молодих людей зацікавляться і прийдуть до нас, щоби з нами працювати і мати нагоду поїхати до України. Справді, такі поїздки є великим зворушенням", — сказала М. Решітник. А Е.Кухар підкреслив, що існування молодого хору важливе ще й тому, щоб був забезпечений постійний доплив вишколених сил до основного складу „Думки".

На кінець співбесіди звертаємося до нового диригента хору В. Гречинського з проханням розповісти читачам про себе.

„Мій творчий шлях почався біля дванадцяти років тому, коли я, ще навчаючись в музично-педагогічному училищі ім. Філярета Колесси у Львові, зорганізував при Політехнічному Інституті аматорський хор. Під час навчання в консерваторії я почав працювати як хормайстер хору Політехнічного Інституту. З цим колективом я пропрацював п'ять років; ми їздили в концертові поїздки по колишньому Совєтському Союзі, стали лавреатами обласної молодіжної премії. Після закінчення навчання я отримав запрошення працювати хормайстром львівської опери і залишився працювати у Львівській Консерваторії зі студентським хором. Минулого року я почав викладати на хоровому відділі вищезгаданої консерваторії.

Керувати нюйоркською 'Думкою' я почав 1-го листопада 1991 року, і цей день став для мене пам'ятковим. Хор справив на мене дуже добре враження, хористи стараються, і не дивлячись на те, що рівень співаків різний, всі віддають багато зусиль, що позволяє надіятися на успіх. Також подивляю відданість людей, які після тяжкого дня праці їдуть на проби, часами здалека, бо хор „Думка" — це частина їх життя.

Перед нами велика ціль — гідно відсвяткувати ювілей Миколи Лисенка. Це є надзвичайно цікавим, бо вперше зійдуться вже названі тут два хори, але одночасно це вимагає багато праці, бо треба дорівняти кожного професійному хорові".

Сподіваємося, що „Думка" на чолі зі своїм новим диригентом успішно виконає поставлені перед нею складні завдання. В найближчих плянах хору — сумісні концерти з київською „Думкою", які відбуватимуться в Ню Йорку, Філядельфії, Вашінґтоні, Чикаґо, Клівленді та інших містах, а під час поїздки в Україну — у Києві, Львові, Харкові, Полтаві. Своє існування хор завдячує всебічній підтримці громадськости — моральній та фінансовій. Реалізація задуманих плянів вимагає великих видатків і „Думка" надіється на зрозуміння та допомогу жертводавців.

ПРЕСОВИЙ ФОНД „СВОБОДИ"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою пожертву на фонд „Свободи" і дитячого журналу „Веселка" та потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА ч. 3.

О. Дармохвал, Пискетевей	30.00
д-р М. Новосад, Елджин	20.00
К. Бенко, Арлінґтон Гайтс	10.00
А. Герман, Джерзі Сиіі	10.00
А. Головко, Ст. Пол	10.00
Н. Загайкевич, Ірвінґтон	10.00
Т. Козак, Сувел	10.00
Ю. Колодій, Джерзі Сиіі	10.00
Г. Кохман, Джексон	10.00
О. Курило, Вестон	10.00
М. Лаврук, Бруклин	10.00
М. Мандибур, Ґротон	10.00
С. Савчук, Елмгирст	10.00
В. Шандрук, Філядельфія	10.00
І. Бабяк, Філядельфія	5.00
М. Белей, Ню Гейвен	5.00
М. Дембіцький, Стемфорд	5.00
А. Дразновська, Філядельфія	5.00
І. Журак, Вудгейвен	5.00
М. Куновський, Чикаґо	5.00
В. Мельник, Воррен	5.00
Н. Николенко, Галівуд	5.00
І. Олійник, Бет	5.00
М. Пацура, Філядельфія	5.00
В. Пушкар, Філядельфія	5.00
Т. Слевінський, Стре тфорд	5.00
А. Соколев, Гемтремк	5.00
М. Тренза, Карл Плейс	5.00
М. Фашендик, Шебойґен	5.00
Я. Шаруп, Чикаґо	5.00
Т. Зазукя, Ріґо Парк	2.00

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ КУРИЛО член УНС Відд. 106-го в Чикаґо, Ілл. померла 25-го вересня 1991 року на 78-му році життя. Нар. 12-го жовтня 1912 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1932 року. Залишила у смутку дочку Ірену Курило-Станкато. Похорон відбувся 30-го вересня 1991 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО ПОЛОХ член УНС Відд. 20-го в Дітройті, Миш. помер 18-го жовтня 1991 року на 80-му році життя. Нар. 23-го листопада 1910 року в Україні. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку синів: Петра, Волтера і Ярослава і внучку Мішел. Похорон відбувся 23-го жовтня 1991 року на цвинтарі Мт. Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Куропась, секр.

ПАВЛО ҐЕРУС член УНС Відд. 292-го Т-ва ім. св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш. помер 20-го листопада 1991 року на 83-му році життя. Нар. 1908 року в селі Медзаркі, Сокаль, Україна. Членом УНС став 1966 року. Залишив у смутку дружину Аліс, сина Павла мол. невістку Керол, внуків Ската і Христину. Похорон відбувся на цвинтарі Меморіял Ґарденс Мавзолеум в Фт. Маерс, Фла.

Вічна Йому Пам'ять!

Стелла Федик, секр.

АНТІН І. ЗДАРКО член УНС Відд. 72-го Т-ва ім. Івана Франка в Titusvill, Pa. **помер 8-го грудня 1991 року на 80-му році життя. Нар. 12-го червня 1911 року в** Titusville, Pa. **Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку синів Антона, Едварда і Павла та дочку Катерину Болдвін. Похорон відбувся 11-го грудня 1991 року на** St. Walburga Cemetary, in Titusville, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретаар

ЙОСИФ С. КРУПСЬКИЙ член УНС Відд. 382-го Т-ва ім. Святої Тройці у Френквіллі, Па. помер 11-го грудня 1991 року на 82-му році життя. Нар. 24-го квітня 1909 року в Магоні Ситі, Па. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину і двох синів. Похорон відбувся 14-го грудня 1991 року на цвинтарі Skyview Memorial, Hometawn, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Юлія Г. Кресіна, секр.

НІНА БІЛОК член УНС Відд. 285-го Т-во ім. св. Юрія Переможця в Рочестері, Н.Й. померла 1-го грудня 1991 р. на 82-му році життя. Нар. 1909 року в Луцьку, Волинь, Україна. Членом УНС стала 1972 року. Залишила у смутку племінників з родинами в Рочестері і дві сестри з родинами в Україні. Похорон відбувся 5-го грудня 1991 року на цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

А. Скібіцький, секр.

АТАНАС ФЕДОЛЯК член УНС Відд. 194-го в Ню Йорку, Н.Й. помер 10-го листопада 1991 року на 81-му році життя. Нар. 1911 року в Україні. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Галину, сестру і дочку в Україні. Похорон відбувся на цвинтарі Святого Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Юзенів, секр.

ПАВЛО ҐАРСІЯ член УНС Відд. 305-го в Магоні Сиіі, Па. помер 30-го листопада 1991 року на 58-му році життя. Нар. 8-го жовтня 1933 року в Магоні Сиіі, Па. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Патрицію, синів Альберта і Мануеля. Похорон відбувся 6-го грудня 1991 року на St. C. Cemetary, **в Магоні Сиіі, Па.**

Вічна Йому Пам'ять!

М. Гентош, секр.

ПАВЛО І. ЛУЧКО член УНС Відд. 145-го Т-ва ім. Св. Марії в Алтуна, Па. помер 30-го листопада 1991 року на 68-му році життя. Нар. 19-го квітня 1923 року в Алтуні, Па. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дочку Керол Тейлор. Похорон відбувся 4-го грудня 1991 року на цвинтарі Св. Марії в Алтуна, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ РЕПУЖИНСЬКИЙ член УНС Відд. 334-го Т-ва ім. Івана Франка в Пармі, Огайо, помер 23-го листопада 1991 року на 73-му році життя. Нар. 1918 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС став 1935 року. Залишив у смутку одну дочку, трьох синів і сестру. Похорон відбувся 26-го листопада 1991 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

● **РОЗШУКИ** ●

Бріль Дарія Михайлівна
пошукує
БІЛОВУСА МИХАЙЛА і ЙОСИФА
з Угриці, р-н Глубочацький, Тернопіль. Хто знав би про них або вони самі прошу писати:
Україна
Львівська обл.
м. Дрогобич
вул. Герцена 9/23

Іван Любківський пошукує 2-ох своїх кузинів
МОСКАЛЯ ФЛЬОРІЯНА і ЯНА, (Джана), що мали б проживати в околиці Ню Йорку. Хто знає про них або вони самі прошу писати:
274003 Україна
місто Чернівці
вул. С. Щедрина 36/34

Сестра **Софія** пошукує свого брата
ШВАРЧУКА ВАСИЛЯ ПЕТРОВИЧА.
Народився в листопаді 1925 р., в селі Журавники Львівської області. Хто знає про нього або він сам прошу писати на адресу:
290014 Україна
м. Львів — 14
вул. Березова, 38
Дрібняк Софія Петрівна